

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Övergången från ung till vuxen för
personer med funktionsnedsättning
– en kunskapsöversikt

Magnus Tideman, Veronica Lövgren &
Johan Malmqvist

hh.se

Transition - övergång

- Från ung till vuxen = möjligheter och utmaningar
- Vuxenblivandet - en process med många delar/aspekter
- Vuxenmarkörer: bli myndig, sluta skolan, flytta hemifrån, börja arbeta/studera, träffa partner, vuxenidentitet, ökat ansvar för beslut och dess konsekvenser m.m.
- Ett liv som andra bland andra, likvärdighet i villkor och stort självbestämmande

Kunskapsöversikten

- Alla typer och grader av funktionsnedsättning
- Åldersspann: 16-30 år
- Internationell forskning 2000 – 2019,
- Systematiska översikter, meta-analyser, scoping reviews och longitudinella studier.
- Totalt 39 artiklar som i sin tur innehåller stort antal primärstudier
- Olika välfärdskontexter
- Resultat diskuterades med representanter för funktionshinderrörelsen

hh.se

Tre teman

1) Relationer, nätverk, stöd och samverkan

- Stöd av föräldrar och sociala nätverk viktiga för en positiv övergång
- Samverkan, kommunikation och samordnat individuellt stöd
- Risk för ensamhet och bristande social delaktighet

2) Skolans roll för ungas övergång

- Central roll, skapar förutsättningar för vuxenlivet både i form av kunskaper och färdigheter
- Integrerad undervisning positiv
- Fullständiga betyg viktigt
- Praktik och arbetsrelaterade erfarenheter betydelsefulla
- Positiva förväntningar, samspel med eleven (och föräldrarna), stöd utifrån individuella behov och planering för livet efter skolan

hh.se

Tre teman forts

3) Stöd: program, modell och intervention

- Stort fokus på arbete, andra livsområden i skymundan,
- Deltagande i program ofta kortsiktig positiv effekt, osäker kunskap om längre tidshorisonter,
- Svårt förutsäga vilket program som passar vem,
 - behov av flexibelt och mångdisciplinärt stöd,
- Tid, samordning, dedikerad stödperson betydelsefullt,
- Yrkesfärdigheter likväl som personliga/sociala färdigheter.

hh.se

Implikationer för praktiken

- **Involvera den enskilde i planering och genomförande**
- Skapa arenor där personer med olika förutsättningar kan träffas
- Förbättra samarbetet mellan olika stödsystem
- Undvik segregerade lösningar,
- Dokumentera och utvärdera det som görs bättre
- Olika typer och grader av funktionsnedsättningar = behov av olika typer och omfattning av insatser,
- Finns inga metoder som kan tillämpas på alla

hh.se

Forskningsbehov – rekommendationer

- Följ upp individer/grupper under längre tid – vilka insatser är långsiktigt hållbara?
- Studier av övergången för unga med olika typer och grader av funktionsnedsättning
- Öka kunskapen om hur bättre ta tillvara de ungas egna erfarenheter i planering och genomförande
- För att öka den sociala delaktigheten krävs ett relationellt synsätt på funktionshinder, dvs mer sociala perspektiv i forskningen och fler analyser av omgivningsfaktorer som skapar barriärer

hh.se

Från ung till vuxen....

- Fortfarande sämre levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning
- Glapp mellan policy och praktik
- Övergången till vuxenlivet en komplex process med många delar, det finns inga enkla lösningar
- Ökad vetenskaplig kunskap med fokus på funktionshindrande processer kan bidra till att öka möjligheterna till reell delaktighet och inkludering

hh.se

